

Opgave 3 Herinneringen en haarkleur

In de film 'Eternal sunshine of the spotless mind' zijn tegenpolen Joel en Clementine als een blok voor elkaar gevallen. Maar door de grote verschillen in hun karakters hebben ze vaak ruzie. Als ze weer eens ruzie gehad hebben, wil Joel het de volgende dag goed gaan maken. Maar als hij naar de boekwinkel gaat waar Clementine werkt, vraagt ze met een nietszeggende blik in haar ogen: "Kan ik u helpen meneer?".

Joel komt erachter dat Clementine intussen een behandeling heeft ondergaan bij het bedrijf Lacuna. Dat bedrijf heeft al haar herinneringen aan hem gewist, zodat ze niet meer weet wie hij is en dat ze een relatie met elkaar hadden.

Voor Joel lijkt Clementine, doordat ze hem niet meer herkent, op een zombie. Omdat hij dat niet kan verdragen, besluit hij zelf ook zo'n behandeling te ondergaan. Terwijl hij slaapt, wissen twee medewerkers van Lacuna zijn herinneringen aan haar.

Joel en Clementine ontmoeten elkaar later toevallig in de trein.

Hoewel hun herinneringen aan elkaar gewist zijn, denkt Joel haar nog wel ergens van te kennen:

tekst 11

Joel: Ik zou me je moeten herinneren.
Clementine: Misschien is het mijn haar.
Joel: Hoezo?
Clementine: De kleur verandert nogal. Misschien dat je me daarom niet herkent. Dit is 'Blue Ruin'. De kleur.
Joel: Right.
Clementine: Gave naam hè?
Joel: Heel leuk.

bron: www.imsdb.com - Eternal-Sunshine-of-the-Spotless-Mind - ondertiteling

Het haar van Clementine heeft blijkbaar een bepaalde kleur blauw. Voor sceptische filosofen is het een interessante vraag of de kleur blauw een eigenschap is van objecten.

- 2p 12 Geef een dispositionele analyse van Clementines blauwe haarkleur. Geef vervolgens met het begrip 'responsafhankelijkheid' kritiek op het metafysisch scepticisme ten aanzien van kleuren als eigenschap van objecten.

- Clementine kan haar haardos bij de kapper elke maand in een andere kleur laten verven. Volgens de realist Locke zou haar haardos ondanks het verschil in kleuren als stabiel object bestaan. Berkeley verwerpt echter Lockes onderscheid tussen primaire en secundaire kwaliteiten.
- 3p 13 Leg uit dat het onderscheid in primaire en secundaire kwaliteiten helpt bij het verklaren van het stabiel bestaan van een object zoals Clementines haar.
Leg vervolgens uit waarom Berkeley dit onderscheid verwerpt. Beargumenteer ten slotte of jij het op dit punt meer eens bent met Locke of met Berkeley. Maak daarbij een afweging van hun posities.

- Tijdens het gesprek in tekst 11 heeft Clementine blauw haar. De kleur van Clementines haar blijkt iets te zeggen over wie ze is. “Wie ik ben, hangt af van mijn haarkleur”, zegt ze. Ze zegt dat ze zichzelf uitdrukt met behulp van de kleur van haar haar. Het gedachte-experiment van spectruminversie laat zien dat het niet vanzelfsprekend is dat verschillende mensen Clementine op dezelfde manier begrijpen.
- 3p 14 Leg met het gedachte-experiment van spectruminversie uit dat Clementine op verschillende manieren begrepen kan worden. Leg vervolgens uit dat spectruminversie volgens Wittgenstein een pseudoprobleem is. Leg ten slotte uit dat twijfel over het bestaan van andere geesten volgens Merleau-Ponty een pseudoprobleem is.

- Een van de medewerkers van de firma Lacuna, citeert Nietzsche als een soort motto van het bedrijf: “Zalig zijn de vergeetachtigen, want zij hebben ook geen last meer van hun blunders.” Aan het eind van de film hebben Clementine en Joel spijt van het wissen van hun herinneringen en willen ze de herinneringen aan elkaar niet kwijt. Je zou kunnen zeggen dat de boodschap van deze film eigenlijk de ontkrachting van dit citaat is. Niet: “gezegend zij die vergeten”, maar eerder: “herinneringen maken ons tot wie we zijn”. Bertrand Russell maakt een onderscheid tussen kennis door beschrijving en kennis door vertrouwdheid.
- 3p 15 Leg dit onderscheid uit en beargumenteer met dit onderscheid of het fenomenalisme van Russell het motto van Lacuna ondersteunt of ontkracht. Geef vervolgens weer welke kritiek Husserl zou hebben op dit fenomenalisme van Russell.